

Danskur dómur í Hægsta Rætti um løn fyri javnbjóðis arbeiði

OVURSTÓRUR SIGUR FYRI KVINNURNAR

Arbeidsgevarin skal
prógva, at lønarískoyti
hjá hvørjum einstøkum
ikkí stríðir ímóti lógini,
sum sigur, at øll skulu
hava somu løn fyri sama
arbeiði ella arbeiði, ið
kunnu setast á javnt í
virði
(Tilvildarliga vald mynd)

»Allir arbeidsgevarar, sum
hava menn og kvinnur í
arbeiði, skulu geva teimum
somu løn og eisini somu
lønartreytir fyri sama ar-
beiði ella fyri arbeiði, ið
hefur sama virði.«

»Ein lønmóttakari, hvørs
løn - í stríð við grein I
(ómanfyri) - er lægri enn
hjá øðrum, hevur krav upp
á munin.«

Danfoss-dæmið

Soleiðis ljóðar partur av
donsku lógini um »lige-
løN«. Og hon verður
minni enn so altíð hildin.

Í 1983 legði danska
S&K-felagið Handel og
Kontor ella HK sak ímóti
verksmiðjuni Danfoss á
Als. Talan er um eina
fyrirøkku, sum rindar í-
skoyti omaná minstuløn-
ina; ískoytið er ymiskt frá
meðarbeiðara til meðar-
beiðara.

HK hevur víst á, at tikið
undir einum hevur lønin
hjá kvinnunum verið sjei
prosent lægri enn hjá

monnum. Fakfelagið hevur
roknað munin til eina upp-
hædd ímillum fimm og 20
milliónir krónur til umleið
400 starvsfólk; munurin er
roknaður frá 1985 og fram.
Danfoss hevur hinvegin
roknað lønarmunin til 1,8
prosent.

HK viðhald í øllum

Nú er dómur endaliga
sagdur í Hægsta Rætti.
Dómurin tekur ikki støðu
til, hvussu stórus veruligi
lønarmunurin er; hann
staðfestir bert, at hann
heilt vist er størri enn
arbeitsgevararnir vilja við-
ganga og áleggjur ørt-
unum at koma ásamt um
upphæddina hesu megin
jól.

Partarnir á arbeids-
marknaðinum viðurkenna,
at ískoytini kunnu gevast
eftir starvsaldri, dugna-
skapi ella avriki og harvið
skapa lønarmun millum
starvsfólkini; men munur
má ikki gerast á kvinnum
og monnum orsakað av

kyni.

Ringt at skyna á

Dómurin í Danfoss-mál-
inum ger greitt, at lønar-
munurin millum menn og
kvinnur á Als-fyrirøkuni
ikkí í øllum førum er
grundaður á nevndu for-
treitir fyri ískoyti; dóm-
urin sigur, at lønarskipanin
á Danfoss er »helt uigen-
nemskaelig«, sum tikið
verður til, og áleggjur fyrir-
økuni at gera eina greiðari
lønarskipan, so tað er ó-
maksleyst at koma eftir,
hvørt hon er í trád við
lógina um somu løn fyri
javnbrjóðis arbeiði.

Dómurin er áhugaverdur
á mangan hátt. Hann ger
greitt, at fáa kvinnur undir
einum lægri løn í meðal
enn menninir á eini fyrir-
økku, so er tað nóg gott
grundarlag at senda málið
fyri rættin.

Øvugt próvbyrða

Somuleiðis verður gjørt

greitt, at fyrirøkku hava
skyldu til at leggja fram
tilfar fyri starvsfólkið, ið
ger tað møgulegt at kanna
eftir, um býtið av ískoytum
er í trád við lógina.

Sum nakað spildurnýtt
knæsetur dómurin sokall-
aða øvuga próvbyrðu í
slíkum málum. T.v.s., at
um starvsfólk reisa iva um,
hvørt lógin er yvirhildin
ella ella ikki, so er tað
arbeitsgevarin, ið skal
prógva, at lógin ikki er
brotin; kann hann ikki
prógva hetta, skal hann
gjalda munin.

Bert fyrsta málið!

Donsku arbeidsgevararnir
viðurkenna fult og heilt, at
talan er um ein stórsigur
fyri fakfelögini. Eitt HK-
umboð boðaði eftir dómin
frá, at felagið nú fer at
reisa eina røð av rættar-
málum av sama slag, og
mælti annars fyrirøkku til
at hyggja gjølla eftir teirra
ískoytum við lønarlógini í
huga.

ówh

Ingeborg Vinther, FA

Ikki aktuelt enn

Ingeborg Vinther, for-
kvinna í Føroya Arbeids-
arafelag, sigur, at sum er
hefur slóðbrótandi
dansk dómurin ikki tann
stóra týðningin fyri fø-
royska arbeidsmarknaðin.
Danska lógin um somu
løn til menn um kvinnur
frá 1976 er ikki í gildi í
Føroyum. Tað hevur
heldur ikki verið neyð-
ugt.

- Føroyar eru eindømi
í norðanlondum, tí vit
eru einasta land, har
partarnir á arbeids-
marknaðinum hava sam-
ráðst seg fram til líkaleg
uttan eisini at fáa hetta
samtykt sum lóg, sigur
FA-forkvinnan.

Hetta úrslitið var rokk-
ið í 1977. Tá var avtalað
ein lønargongd, ið
tryggjaði at líkaleg var
veruleiki 1. mai 1988.

Føroysk virki halda
seg stórt sæð bara til
tímaløn og við møguleg-
um bonus-skipanum upp-
i.

- Ískoytini til hvønn
einstakan eru ikki vanlig,
sum tey eru á danska
arbeitsmarknaðinum.

Eftir síðsta aðalfund í
Føroya Arbeitsgevara-
felag var rikið frammi
undir at hava meira sund-
urgreinaðar lønir, men
hetta hevur Ingeborg
Vinther ikki nakrea við-
merking til í løtuni.

- Tað er ikki nakað,
felagið hevur vent sær til
okkara við, og tí hava vit
heldur ikki havt tað
frammi, sigur Ingeborg
Vinther.

ówh

Ternu-málið skal avgreiddast í næstum

Manningarviðurskiptini
umborð á »Ternuni« eru
framvegis ikki endaliga
avgreidd. Vanliga hevur
Ternan fimm mans um-
borð; sum er, hevur hon
seks mans umborð trýggjar
túrar um dagin: klokkan
7.55, 14.30 og 15.50 úr
Klaksvík umframt sunnu-
dag seinnaftur. Sætti mað-
urin verður tá læntur frá
»Barsskor«.

Sum skilt, er manningin

ikkí nøgd við hesa loysn, tí
hon hevur við sær, at
fríggja ikki verður savnað
saman, men verður
spjadd til fleiri friløtur um
vikuna.

Fyrsta ella annan hósdeg
í komandi mánaði fara
umboð fyri Strandferðs!
una og Sjóvinnuráðið til
Klaksvíkar at samráðast
við manningina á Ternuni
fyri at finna eina endaliga
loysn.

ówh

